

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin

22.08 2024-cü il tarixli
329/3-2-5407/2024 nömrəli əmrinə
43 nömrəli əlavə

“Kompüter sistem inzibatçısı”

İxtisası üzrə

Təhsil Proqramı (Kurikulum)

Mündəricat

1. Terminlər, simvollar və ixtisarlar	3
2. Ümumi məlumat	5
3. Peşənin (ixtisasın) xüsusiyyəti və təsviri	6
4. Peşənin profili və tələb olunan səriştə səviyyəsi	6
5. Proqramın təlim nəticələri.....	8
6. Tədris planı (modul strukturu)	10
7. Modul spesifikasiyası	13
8. Proqram kompetensiyaları və modullar (fənlər) əlaqə matrisi	24
9. Attestasiya və qiymətləndirmə.....	25
10. Tədrisə cəlb edilən pedaqoji heyətə qoyulan tələblər.....	28
11. Kurikulum hazırlanması prosesində iştirak edənlərin siyahısı	29

1. Terminlər, simvollar və ixtisarlar

TERMINLƏR, SİMVOLLAR VƏ İXTİSARLAR (istifadə olunmuş terminlər, simvollar, ixtisarlar və onların izahı);

ELEKTRON POÇT: bir neçə saniyə ərzində internet şəbəkəsinin əhatə etdiyi istənilən yerə müxtəlif növ məlumatlar (mətn, şəkil, video, audio) və verilənlər göndərməyə imkan verən rabitə vasitəsi;

FƏRDİ MÜHAFİZƏ VASİTƏLƏRİ (FMV): işçinin sağlamlığını və təhlükəsizliyini iş prosesinin və ətraf mühitin zədələyici faktorlarından qorunması məqsədilə işçi tərəfindən istifadə edilən geyim, alət, vasitə, avadanlıq və cihazlar;

FÖVQƏLADƏ HAL: iş yerində meydana gələ biləcək yanğın, partlayış, təhlükəli kimyəvi maddələrdən yaranan yayılma, təbii fəlakət kimi təxirəsalınmaz müdaxilə, mübarizə, ilkin yardım və ya təxliyəsi vacib olan hadisələr;

AKTİV ŞƏBƏKƏ AVADANLIĞI: elektrik şəbəkəsindən, yaxud başqa mənbələrdən qidalanan, elektron sxemləri olan və siqnalları gücləndirən, çevirən və ya başqa funksiyaları yerinə yetirən avadanlıqlar (yönləndirici, təkrarlayıcı, çevirici və s.);

ANALİZATOR: proqramlaşdırma sistemlərində ilkin proqramı təhlil edən alqoritm;

ƏMƏLİYYAT SİSTEMİ: hesablama prosesini həyata keçirən texniki vasitələrin idarə olunmasını təmin edən proqramlar toplusu;

FƏRDİ MÜHAFİZƏ VASİTƏSİ (FMV): işçinin sağlamlığını və təhlükəsizliyini iş prosesinin və ətraf mühitin zədələyici faktorlarından qorunması məqsədilə işçi tərəfindən istifadə edilən geyim, alət, vasitə, avadanlıq və cihazlar;

KABEL BİRLƏŞDİRİCİLƏRİ: şəbəkə kabellərini şəbəkə avadanlıqlarına bağlayan hissələr;

KOD: istənilən növ məlumatı müəyyən məsafəyə ötürmək və ya mexanikləşdirilmiş və avtomatlaşdırılmış əməliyyatlardan keçirmək üçün məlumatın məxfiliyini qoruyan şərti işarələr və ya siqnallar sistemi;

KOMMUTATOR: məlumatları təyinat cihazına ötürən və paket keçidindən istifadə edərək kompüter şəbəkəsindəki cihazları birləşdirən aktiv şəbəkə avadanlığı;

MARŞRUTLAYICI: kompüter paketləri arasında məlumat paketlərini ötürən aktiv şəbəkə avadanlığı;

MODEM: kompüterin telefon xətləri ilə əlaqəsini yaradaraq şəbəkəyə bağlanmasını təmin edən aktiv şəbəkə avadanlığı;

MULTİPLEKSOR: giriş siqnalları çoxluğundan bir çıxış siqnalını seçmək, eləcə də müxtəlif verilənlər axınını ümumi bir rabitə xəttinə yönəltmək üçün istifadə olunan qurğu;

PERİFERİYA QURĞULARI: kompüter ilə birlikdə istifadə olunan və kompüterə qoşulan 4 Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, 2022-ci il əlavə qurğular (klaviatura, printer, skaner, mikrofon, kamera və s.);

RİSK: təhlükədən yarana biləcək itki, yaralanma və yaxud digər neqativ nəticələrin meydana gəlmə ehtimalı;

SƏTƏM: Sağlamlıq, Əməyin Təhlükəsizliyi və Ətraf Mühit;

TƏHLÜKƏ: iş yerində mövcud olan və ya xaricdən gələ biləcək, işçiyə və iş yerinə təsir edə biləcək zərər və xəsarət vermə ehtimalı;

2. Ümumi məlumat

Təhsil proqramı Azərbaycan Respublikasının “Təhsil haqqında” və “Peşə təhsili haqqında” qanunlarına, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarları ilə təsdiq olunmuş “Azərbaycan Respublikasının ömürboyu təhsil üzrə Milli Kvalifikasiyalar Çərçivəsi”, “Peşə təhsilinin dövlət standartları”nın tələblərinə uyğun hazırlanmışdır.

Təhsil/təlim proqramının məqsədi Əmək bazarının tələblərinə uyğun Kompüter şəbəkə inzibatçısı peşəsi üzrə rəqabətqabiliyyətli kadrlar hazırlamaqdır.

Təsnifat üzrə ixtisasın şifri (kodu):	030219
İxtisasın adı:	Kompüter sistem inzibatçısı
İxtisas qrupu:	İnformasiya-kommunikasiya texnologiyası və hesablama texnikasının təmiri və servis xidməti
Peşə təhsili pilləsi üzrə səviyyə:	İlk peşə təhsili
Məşğulluq təsnifatında kodu:	2522
ISCED kodu:	
Qəbul şərtləri:	Ən azı ümumi orta təhsil haqqında sənəd
Peşə üçün spesifik tələblər:	Müəyyən edilməmişdir
Azərbaycan Respublikasının ömürboyu təhsil üzrə Milli Kvalifikasiyalar Çərçivəsində (AzMKÇ) səviyyəsi:	3
İstinad edilən peşə və kvalifikasiya standartları (ad və kodları):	477PS2522-5 477KS2522-5
Təhsilini davam etdirmə istiqamətləri:	
Təhsil müddəti:	1 il, 6 ay

3. Peşənin (ixtisasın) xüsusiyyəti və təsviri

Kompüter şəbəkə inzibatçısı kompüter və elektron məlumat bazası (prosessor) və periferiya qurğularını əməliyyatların icrası üçün hazır vəziyyətə gətirir, onları standart əməliyyat təlimatlarına uyğun olaraq izləyir, idarə edir, texniki xidmət göstərir və ofis proqramlarından istifadə edir.

- Windows Əməliyyat sisteminin quraşdırılması;
- Kontrol paneldən istifadə;
- Disk parametrlərinin uyğunlaşdırılması;
- Driver quraşdırmalarının tətbiqi;
- Microsoft Office 365 proqram paketinin quraşdırılması;
- Outlook parametrlərindən və E-poçt konfigurasiya əməliyyatlarından istifadə;
- Şəbəkə və əlavə avadanlıqların sazlamaları;
- Kompüter sazlamaları və əmrlərdən istifadə;
- Kompüterin təhlükəsizliyi və uzaqdan əlaqələndirmələr.

Məşğulluq imkanları:

Kompüter şəbəkə inzibatçısı peşəsinə yiyələnmiş şəxs dövlət və özəl müəssisələrdə kompüterdə işlərinin icrası üzrə fəaliyyət göstərə bilər. Müvafiq təlimlər əldə etdikdən sonra karyera yüksəlişi edə bilər.

4. Peşənin profili və tələb olunan səriştə səviyyəsi

4.1. Vəzifə və funksiyalar

Kod	Vəzifə	Fəaliyyətlər	Bilik	Bacarıq
A	Komputerdən istifadə etmək	Komputeri təşkil edən daxili və xarici qurğuları tanımaq	– Komputeri təşkil edən daxili və xarici qurğuların funksiyaları	– Komputeri təşkil edən daxili və xarici qurğulardan istifadə
		Windows Əməliyyat sistemini quraşdırmaq	– Windows Əməliyyat sisteminin parametrləri	– Windows Əməliyyat sisteminin quraşdırılması
		Fərqli əməliyyat sistemlərini quraşdırmaq	– Fərqli əməliyyat sistemlərinin funksiyası	– Fərqli əməliyyat sistemlərinin quraşdırılması

B	İlkin sazlama, açar və yeniləmələri tətbiq etmək	İstifadəçi məlumatlarını daxil edərək kontrol paneldən müvafiq qaydada istifadə etmək	– Kontrol paneldən istifadə qaydası	– Kontrol paneldən istifadə
		Disk parametrlərini uyğunlaşdırmaq və lazım olan bölgüləri tətbiq etmək	– Disk parametrlərinin uyğunlaşdırma qaydası	– Disk parametrlərinin uyğunlaşdırılması
		Driver quraşdırmalarını tətbiq etmək	– Driver quraşdırmalarının tətbiq qaydası	– Driver quraşdırmalarının tətbiq
C	Ofis proqramlarının quraşdırılma və sazlama əməliyyatlarını yerinə yetirmək	Microsoft Office proqram versiyalarından istifadə etmək	– Microsoft Office proqram versiyalarının istifadə qaydası	– Microsoft Office proqram versiyalarından istifadə
		Microsoft Office 365 proqram paketini quraşdırmaq	– Microsoft Office 365 proqram paketinin quraşdırma qaydası	– Microsoft Office 365 proqram paketinin quraşdırılması
		Outlook parametrlərini və E-poçt konfigurasiya əməliyyatlarını icra etmək	– Outlook parametrlərinin və E-poçt konfigurasiya əməliyyatlarının icra qaydası	– Outlook parametrlərinin və E-poçt konfigurasiya əməliyyatlarının icrası
Ç	Şəbəkə və əlavə avadanlıqların sazlamalarını etmək	Kompüterlər arasındakı şəbəkə fərqlərini ayırd etmək	– Kompüterlər arasındakı şəbəkə fərqlərinin ayırd etmə qaydası	– Kompüterlər arasındakı şəbəkə fərqlərinin ayırd edilməsi
		İP adres anlayışı və adres siniflərini müəyyən etmək	– İP adres anlayışı və adres siniflərinin müəyyən etmə qaydası	– İP adres anlayışı və adres siniflərinin müəyyən olunması
		Kompüter şəbəkələrinin sazlamalarını həyata keçirmək	– Kompüter şəbəkələrinin sazlamalarının həyata keçirmə	– Kompüter şəbəkələrinin sazlamalarının həyata keçirilməsi

			qaydası	
D	Kompüter sazlamları və əmrlərdən istifadə etmək	Kompüterin sazlamlarından istifadə etmək	– Kompüterin sazlamlarından istifadə qaydası	– Kompüterin sazlamlarından istifadə
		Run əməliyyat sistemi əmr edicisindən istifadə etmək	– Run əməliyyat sisteminin əmr edicisindən istifadə qaydası	– Run əməliyyat sisteminin əmr edicisindən istifadə
		Faydalı CMD əmrlərindən istifadə etmək	– Faydalı CMD əmrlərindən istifadə qaydası	– Faydalı CMD əmrlərindən istifadə
E	Kompüterin təhlükəsizliyini və uzaqdan əlaqələndirmələri yerinə yetirmək	Məlumat təhlükəsizliyini təmin etmək	– Məlumat təhlükəsizliyini təmin etmə qaydası	– Məlumat təhlükəsizliyini təmin edilməsi
		Uzaqdan qoşulma sazlamlarının yaradılmasını təmin etmək	– Uzaqdan qoşulma sazlamlarının yaradılmasını təmin etmə qaydası	– Uzaqdan qoşulma sazlamlarının yaradılması
		Firewall sazlamlarını təmin etmək	– Firewall sazlamlarını təmin etmə qaydası	– Firewall sazlamlarının təmin edilməsi

Proqram tədrisi nəticəsində əldə ediləcək müstəqillik və məsuliyyət səviyyəsi (yanaşma/ davranış):

1. Fövqəladə və stressli vəziyyətlərdə çevik reaksiya vermək;
2. Əmək intizamına riayət etmək;
3. İstənilən vəziyyətdə çevik qərar qəbul etmək;
4. Müəyyən olunmuş zaman çərçivəsində iş planına uyğun effektiv və məhsuldar işləmək;
5. İş yerinə aid və ya istifadəsində olan alət, avadanlıq, vasitə və ləvazimatlardan səmərəli istifadə etmək;
6. Peşə etikasının prinsiplərinə riayət etmək;
7. Yeniliklərə açıq olmaq və dəyişən şərtlərə uyğunlaşmaq;
8. Peşəsi ilə əlaqədar yenilikləri izləmək və tətbiq etmək;
9. Bilik və bacarıqlarını komanda daxilində bölüşmək;
10. Tabeliyində olan işçilərin peşə bacarıqlarının artırılmasında maraqlı olmaq.

5. Proqramın kompetensiyaları (təlim nəticələri)

Təhsil Proqramının sonunda məzun AzMKÇ-nin 4-cü səviyyəsində nəzərdə tutulmuş deskriptorlarla uyğun olaraq aşağıdakılara yiyələnəcəkdir:

5.1. Ümumi kompetensiyalar (ÜK):

- ÜK1. İxtisası üzrə Azərbaycan dilində şifahi və yazılı ünsiyyət;
- ÜK2. Ən azı bir xarici dildə ixtisası üzrə şifahi və yazılı ünsiyyət;
- ÜK3. İş yerində informasiya-kommunikasiya texnologiyalarından səmərəli istifadə;
- ÜK4. Komandada iş, problemin həllinə ortaqlaşma;
- ÜK5. Yeni şəraitə uyğunlaşma, təşəbbüs irəli sürmək və uğur qazanmaq;
- ÜK6. Peşəkar məqsədlər üçün müvafiq məlumatı təhlil etmək, ümumiləşdirmək və tətbiq etmək;
- ÜK7. Fəaliyyətində sosial və ekoloji məsuliyyətə, eləcə də etik yanaşmaya, həmçinin keyfiyyətə üstünlük vermək;
- ÜK8. Peşə fəaliyyəti ilə əlaqədar Etik qayda və normalar, Əmək təhlükəsizliyi və Sanitar-gigiyenik normalar haqqında məlumatlı olmaq;
- ÜK9. Sağlamlıq və təhlükəsizliyini qorumağı bacarır;
- ÜK10. Təlimat, nişan və göstərişlərə riayət etməyi bacarır;
- ÜK11. İlk yardım prosedurlarını həyata keçirməyi bacarır;
- ÜK12. Yanğından mühafizə prosedurlarını tətbiq etməyi bacarır.

5.2. Peşə kompetensiyaları (PK):

- PK1. Kompüterdən istifadəni bacarır;
- PK2. İlk sazlaşma, açar və yeniləmələri tətbiq etməyi bacarır;
- PK3. Ofis proqramlarının quraşdırılma və sazlaşma əməliyyatlarını bacarır;
- PK4. Şəbəkə və əlavə avadanlıqların sazlaşmalarını bacarır;
- PK5. Əmrlərdən istifadə edir;
- PK6. Kompüterin təhlükəsizliyi və uzaqdan əlaqləndirmələri bacarır.

Tədris planı (modul strukturu)

İxtisasın adı: Kompüter sistem inzibatçısı								
Təhsil müddəti: 1 il (ümumi orta təhsil)								
№	Bölmələr, təhsil sahələri, modullar (fənlər)	saatların miqdarı	Həftəlik dərslərinin miqdarı					Məsləhət
			I	II				
			15	10	3	9	1	
	2	3	4	6	7	8	9	10
1	Fiziki tərbiyə	25	1	1				
2	Çağırışaqədərki hazırlıq	25	1	1				
3	Ana dilində ünsiyyət	30	2					
4	Xarici dildə ünsiyyət	45	3					
5	İKT-dən istifadə	45	3					
6	Peşə etikası	30	2					
7	Sahibkarlıq	30	2					
8	Şəxsi inkişaf və karyera planlaşdırması	30	2					
	Baza modulları üzrə cəm:	260	16	2				
	Peşə-ixtisas fənləri (modulları), nəzəri	370	12	19				
9	İxtisas yönümlü ingilis dili	70	2	4				
10	Sağlamlıq və əməyin mühafizəsi	45	3					
11	Proqram təminatının quraşdırılması	80	2	5				
12	Windows əməliyyat sisteminin idarə olunması	80	2	5				
13	Kompüter sistemləri və şəbəkələri	95	3	5				
	İstehsalat təlimi (praktik modullar)	350	7	14	35	0		
	İstehsalat təcrübəsi	360				40		
	Tələbələrin maksimum məcburi dərslər yükü	1340	35	35	35	40	0	0
	Məsləhət	20						20
	YEKUN	1360						

İxtisasın adı: Kompüter sistem inzibatçısı								
Təhsil müddəti: 6 ay (tam orta təhsil)								
№	Bölmələr, təhsil sahələri, modullar (fənlər)	saatların miqdarı	Həftəlik dərslərin miqdarı					
			15	5	5			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Fiziki tərbiyə	20	1	1				
2	Şəxsi inkişaf və karyera planlaşdırılması	30	2					
3	İKT-dən istifadə	30	2					
	Baza modulları üzrə cəm:	80	5	1	0	0	0	0
	Peşə-ixtisas fənləri (modulları)							
4	İxtisas yönümlü ingilis dili	65	3	4				
5	Sağlamlıq və əməyin mühafizəsi	45	3					
6	Proqram təminatının quraşdırılması	70	3	5				
7	Windows əməliyyat sisteminin idarə olunması	70	3	5				
8	Kompüter sistemləri və şəbəkələri	70	3	5				
	Peşə-ixtisas fənləri (modulları), nəzəri cəmi	320	15	19				
	İstehsalat təlimi (praktik modullar)	300	15	15				
	İstehsalat təcrübəsi	200			40			
	Tələbələrin maksimum məcburi dərslərin yükü	900	35	35	40	0	0	0
	Məsləhət	20						20
	YEKUN	920						

* Tədris planı bölmələri arasında cəmi saatların saxlanması arzu ediləndir. Ehtiyaca uyğun bölgü İşçi Qrupundan müzakirə edilərək dəyişdirilə bilər.

Tədris planında modulların tədris ardıcılığı, dərslərin saatları və tədris olunduğu il və yarımil qeyd edilir. Modullar hazırlanarkən məzmunun mənimsənilməsi və dərslərin saatı olaraq modulun yarımil ərzində tamamlanması nəzərə alınmalıdır. Məzmun ardıcılığı baxımından modul bir neçə yarımil davam etməlidirsə bu zaman modul müstəqil

hissələrə ayrılaraq müvafiq ardıcılıqla tədris edilməlidir (məs. İngilis dili -1, İngilis dili -2 və s.).

7. Modul spesifikasiyası

Tədrisi nəzərdə tutulan modulların təlim nəticələri və məzmun olaraq təsviri.

1.	Modulun kodu: 1				
	Modulun adı: "İxtisas yönümlü ingilis dili"				
	Modulun tədris saati:				
	Modulun ümumi məqsədi: Siz bu modulu öyrəndikdən sonra, işlə bağlı yazılı ünsiyyəti qiymətləndirməyi, verilmiş mövzu üzrə təfərrüatlı mətn yazmağı və vəziyyətə uyğun qısa müzakirələr aparmağı bacaracaqsınız.				
	Təlim nəticələri: TN1. İşlə bağlı yazılı ünsiyyəti qiymətləndirməyi bacarır TN2. İşlə bağlı verilmiş mövzu üzrə təfərrüatlı mətn yazmağı bacarır TN3. İşlə bağlı vəziyyətə uyğun qısa müzakirələr aparmağı (ən azı bir nəfər) bacarır				
	Təlim nəticəsi	Qiymətləndirmə meyarları	Mövzular / praktiki tapşırıqlar	Tədris saati	Tədris forması
TN1	İşlə bağlı yazılı ünsiyyəti qiymətləndirməyi bacarır	Əməyin təhlükəsizliyi məsələləri ilə bağlı yazılı məlumatların mahiyyətini dəqiq şəkildə təsdiq edir	– Yazı məlumatları – Yazılı/ qrafik hesabat – Yazı məlumatlarının təhlili	90 saat	Nəzəri/Praktiki
		Qrafik formada təqdim edilən məlumatı düzgün şərh edir və dəqiq ümumiləşdirir	– Qrafik məlumatların şərh olunması		Nəzəri/Praktiki
		Ümumi icmal və əsas məlumatları fəaliyyətlər baxımından yekunlaşdırır	– Ümumi icmal və əsas məlumatların oxunması		Nəzəri/Praktiki
TN2	İşlə bağlı verilmiş mövzu üzrə təfərrüatlı mətn yazmağı bacarır	Hədəf auditoriyasına uyğun format seçir	– Yazılı mətn – Yazılı mətn formatı		Nəzəri/Praktiki
		Sənədin strukturunu oxucular üçün aydın və başa düşülən dildə yazır	– Yazı dili – Peşəkar dildən istifadə		Nəzəri/Praktiki
		İstifadə edilən lüğət	– Hədəf		Nəzəri/

		hədəf auditoriyasına uyğundur	auditoriyasına uyğun lüğət		Praktik i
		Cümlələrin quruluşu, durğu işarələri, abzas və orfoqrafiyadan düzgün istifadə edir	Cümlə quruluşu, durğu işarələri, abzas və orfoqrafiyadan istifadə		Nəzəri/Praktik i
TN3	İşlə bağlı vəziyyətə uyğun qısa müzakirələr aparmağı (ən azı bir nəfər) bacarır	Müzakirələrə şifahi müdaxilələr və dinləmə baxımından müsbət töhfələr verir	Dinləmə və şifahi müdaxilə		Nəzəri/Praktik i
		İşlə bağlı vəziyyətə dair dəqiq məlumat verir	İşlə bağlı vəziyyətə dair dəqiq məlumat vermə		Nəzəri/Praktik i
		Müzakirə edilən işlə bağlı vəziyyətə uyğun lüğətdən istifadə edir	Müzakirəyə uyğun lüğətdən istifadə		Nəzəri/Praktik i
Təhsilalan istehsalat müəssisəsində olduqda icra edəcəyi praktiki fəaliyyətlərin siyahısı:					
1. İşlə bağlı yazılı ünsiyyəti qiymətləndirməyi bacarır 2. İşlə bağlı verilmiş mövzu üzrə təfərrüatlı mətn yazmağı bacarır 3. İşlə bağlı vəziyyətə uyğun qısa müzakirələr aparmağı (ən azı bir nəfər) bacarır					
Modul üzrə aralıq qiymətləndirmə					

2.	Modulun kodu: 2
	Modulun adı: "Sağlamlıq və əməyin mühafizəsi"
	Modulun tədris saati:
	Modulun ümumi məqsədi: Siz bu modulu öyrəndikdən sonra fərdi sağlamlıq və təhlükəsizliyinizi qorumağı, təhlükəsizlik təlimatları, nişanları və göstərişlərinə riayət etməyi, ilk yardım və yanğından mühafizə prosedurlarını həyata keçirməyi bacaracaqsınız
	Təlim nəticələri: TN1. Sağlamlıq və təhlükəsizliyini qorumağı bacarır TN2. Təlimat, nişan və göstərişlərə riayət etməyi bacarır TN3. İlk yardım prosedurlarını həyata keçirməyi bacarır TN4. Yanğından mühafizə prosedurlarını tətbiq etməyi bacarır

	Təlim nəticəsi	Qiymətləndirmə meyarları	Mövzular / praktiki tapşırıqlar	Tədris saat	Tədris forması
TN 1	Sağlamlıq və təhlükəsizliyini qorumağı bacarır	İş yerinin, avadanlıqların təhlükəsiz, zərərsiz olmasını yoxlayır, sağlamlıq və təhlükəsizlik üzrə hüquqi-normativ tələblərə uyğunluğunu təmin edir	– Avadanlıqların təhlükəsizliyi – Ümumi təhlükəsizlik qaydaları – Avadanlığın istismar təlimatı	45 saat	Nəzəri/ Praktiki
		Texniki təhlükəsizlik qaydaları və istismar üzrə təlimatın müddəalarına düzgün qaydada riayət edir	– Qoruyucu çəpərlər – Elektrik açarının təhlükəsizlik həddi – Avadanlığı söndürmədən müdaxilə		Nəzəri / Praktiki
		Avadanlığın istismarı zamanı sağlamlığına təsir edə biləcək zərərli faktorları təsvir edir	– Zərərli faktorlar – “STOP” düyməsi – İş zamanı qoyulan qadağalar		Nəzəri / Praktiki
		İş paltarını maşın, dəzgah və mexanizmin fırlanan və ya hərəkətdə olan hissələrinə ilişməyəcək şəkildə geyinir	– FMV-i (işçi geyimi, ayaqqabı, eynək, baş geyimi) – Geyim qaydası		Nəzəri / Praktiki
TN 2	Təlimat, nişan və göstərişlərə riayət etməyi bacarır	Təlimat, nişan və göstərişlərə düzgün əməl edilməsini nümayiş etdirir	– Təlimat, xəbərdarlıq, yaddaş, təhlükəsizlik nişanları	45 saat	Nəzəri / Praktiki
		Avadanlığın üzərində xəbərdarlıq, yaddaş, təhlükəsizlik	– Təhlükəsizlik nişanlarının fəsadları		Nəzəri / Praktiki

		nişanlarının silinməsi və qopardılmasının fəsadlarını anlayır		
TN 3	İlk yardım prosedurlarını həyata keçirməyi bacarır	Hadisə baş verən zaman ilkin qiymətləndirmə prosesini düzgün şəkildə nümayiş etdirir	– İlkin qiymətləndirmə prosesi	Nəzəri / Praktiki
		Zərər çəkən, ilk yardım göstərən və təhlükə ilə üzləşmə ehtimalı olan digər şəxslərin təhlükəsizliyini təmin etmək üçün görüləcək tədbirləri təsvir edir	– İlk yardım proseduru – Digər şəxslərin təhlükəsizliyini təmin etmək üçün görülməli tədbirlər	Nəzəri / Praktiki
		Kömək çağırma və məlumat ötürmə prosesini təsvir edir	– Kömək çağırma və məlumat ötürmə	Nəzəri / Praktiki
		Bədbəxt hadisədən zərər çəkən nəfəs almayan şəxsə ürək masajı və süni nəfəs vermə prosedurlarını həyata keçirir	– Zərərçəkənin düzgün uzadılması – Nəfəs almayan şəxsin ürək masajı – Süni nəfəs vermə proseduru	Nəzəri / Praktiki
		Kəskin qanaxmanın qarşısını düzgün şəkildə alır	– Kəskin qanaxmanın qarşısının alınması	Nəzəri / Praktiki
		Sümük sınıqları, çıxıqları və onurğa sütununun zədələnmə halları zamanı düzgün yardım göstərir	– Sümük sınıqları, çıxıqları və onurğa sütunu zədələnmələri	Nəzəri / Praktiki
		Kəskin istilik və elektrik yanıqları zamanı düzgün yardım göstərir	– Kəskin istilik və elektrik yanıqları zamanı ilk yardım	Nəzəri / Praktiki
		Kimyəvi yanıqlar zamanı düzgün yardım	– Kimyəvi yanıqlar zamanı ilk yardım	Nəzəri / Praktiki

		göstərir		
TN 4	Yanğından mühafizə prosedurlarını tətbiq etməyi bacarır	Yanğınla mübarizə aparmaq üçün yanğın çıxışları, yanğınsöndürən və su kranlarını müəyyən edir	– Yanğın çıxışları, yanğınsöndürən və su kranları	Nəzəri / Praktiki
		Yanğın siqnalı, evakuasiya və xilasetmə proseduru düzgün şəkildə təsvir edir	– Yanğın siqnalı, evakuasiya və xilasetmə proseduru	Nəzəri / Praktiki
		Mövcud təşkilati tələblərə cavab vermək baxımından yanğın zamanı qəbul edilməli ümumi prosedurları düzgün izah edir	– Yanğın zamanı qəbul edilməli ümumi prosedurlar	Nəzəri / Praktiki
		Verilmiş yanğın növü ilə mübarizə aparmaq üçün uyğun yanğınsöndürəni seçir	– Yanğın növləri və mübarizə üsulları	Nəzəri / Praktiki
		Seçilmiş yanğınsöndürənin düzgün istifadə qaydalarını təsvir edir, (əhatə olunanlar: yanğınsöndürən – su, köpük, CO2, quru toz, adyal)	– Yanğınsöndürənin istifadə qaydaları – Su, köpük, CO2, quru toz, adyal	Nəzəri / Praktiki
Təhsilalan istehsalat müəssisəsində olduqda icra edəcəyi praktiki fəaliyyətlərin siyahısı				
1. Sağlamlıq və təhlükəsizliyini qorumağı bacarır 2. Təlimat, nişan və göstərişlərə riayət etməyi bacarır 3. İlk yardım prosedurlarını həyata keçirməyi bacarır 4. Yanğından mühafizə prosedurlarını tətbiqini bacarır				
Modul üzrə aralıq qiymətləndirmə				

3.	Modulun kodu: 3					
	Modulun adı: "Proqram təminatının quraşdırılması"					
	Modulun tədris saati:					
	Modulun ümumi məqsədi: Siz bu modulu öyrəndikdən sonra, sistem proqramlarında, windows əməliyyat sisteminin qrafiki interfeysində və standart proqramlarında işləməyi, kompüter şəbəkələri və lokal şəbəkə sistemindən istifadə etməyi bacaracaqsınız					
	Təlim nəticələri: TN1. Kompüterdən istifadəni bacarır TN2. Windows əməliyyat sistemi ilə işləməyi bacarır TN3. İlkin sazlama, açar və yeniləmələri tətbiq etməyi bacarır TN4. Ofis proqramlarının quraşdırılma və sazlama əməliyyatlarını bacarır					
	Təlim nəticəsi	Qiymətləndirmə meyarları	Mövzular / praktiki tapşırıqlar	Tədris saati	Tədris forması	
TN1	Kompüterdən istifadəni bacarır	Kompüterin hissələrini müvafiq qaydada müəyyən edir	– Kompüterin əsas hissələri – Yaddaş cihazı (Mass storage device)	90 saat	Nəzəri / Praktiki	
		Kompüterin giriş periferiya qurğularını fəqləndirir	– Giriş periferiya qurğuları		Nəzəri / Praktiki	
		Kompüterin çıxış periferiya qurğularını fəqləndirir	– Çıxış periferiya qurğuları		Nəzəri / Praktiki	
TN2	Windows əməliyyat sistemi ilə işləməyi bacarır	BIOS (əsas giriş/çıxış) və UEFI (vahid genişlənən proqram təminatı interfeysi) ilə müvafiq qaydada işləyir	– BIOS (əsas giriş/çıxış sistemi) – UEFI (vahid genişlənən proqram təminatı interfeysi)		90 saat	Nəzəri / Praktiki
		Əməliyyat sisteminin növlərini müəyyən edir	– Əməliyyat sistemləri və növləri			Nəzəri / Praktiki
		Windows əməliyyat sistemini müvafiq qaydada quraşdırır	– Windows əməliyyat sistemi			
TN3	İlkin sazlama, açar və yeniləmələri tətbiq	İstifadəçi məlumatlarını daxil edərək kontrol pəneldən müvafiq qaydada istifadə edir	– İstifadəçi parametrləri – Desktopu təşkil edən əsas işarələr	90 saat	Nəzəri / Praktiki	
		Disk parametrlərini	– Disklərin idarə		Nəzəri /	

	etməyi bacarır	uyğunlaşdırır və lazım olan bölgüləri tətbiq edir	– olunması – Disk bölgüləri – Disk adları – Lisenziyanın tətbiqi		Praktiki
		Driver quraşdırmalarını müvafiq qaydada tətbiq edir	– Qurğu meneceri – Versiyalara nəzarət		Nəzəri / Praktiki
TN4	Ofis proqramlarının quraşdırılma və sazlama əməliyyatlarını bacarır	Microsoft Office proqram versiyalarını ayırd edir	– Office proqram paketləri		Nəzəri / Praktiki
		Microsoft Office 365 proqram paketini quraşdırır	– Açarın əldə edilməsi – Quraşdırma prosesi		Nəzəri / Praktiki
		Outlook parametrlərini və E-poçt konfigurasiya əməliyyatlarını icra edir	– E-poçt versiyaları – IMAP və POP seçimləri		Nəzəri / Praktiki
Təhsilalan istehsalat müəssisəsində olduqda icra edəcəyi praktiki fəaliyyətlərin siyahısı:					
1. Kompüterdən istifadəni bacarır 2. Windows əməliyyat sistemi ilə işləməyi bacarır 3. İlk sazlama, açar və yeniləmələri tətbiq etməyi bacarır 4. Ofis proqramlarının quraşdırılma və sazlama əməliyyatlarını bacarır					
Modul üzrə aralıq qiymətləndirmə					

4.	Modulun kodu: 4				
	Modulun adı: "Windows əməliyyat sisteminin idarə olunması"				
	Modulun tədris saati:				
	Modulun ümumi məqsədi: Siz bu modulu öyrəndikdən sonra, şəbəkə və əlavə avadanlıqların sazlamalarını, əmrlərdən istifadəni, kompüter təhlükəsizliyi və uzaqdan əlaqləndirmələri bacaracaqsınız				
	TN5. Şəbəkə və əlavə avadanlıqların sazlamalarını bacarır TN6. Kompüter sazlamaları və əmrlərdən istifadəni bacarır TN7. Kompüterin təhlükəsizliyi və uzaqdan əlaqləndirmələri bacarır				
	Təlim nəticəsi	Qiymətləndirmə meyarları	Mövzular / praktiki tapşırıqlar	Tədris saati	Tədris forması
TN1	Şəbəkə və əlavə avadanlıqların sazlamalarını	Kompüterlər arasındakı şəbəkə fərqlərini ayırd edir	– Kompüterlər arasında şəbəkə fərqi – Simsiz yerli şəbəkə (WLAN – Wi-Fi)	95 saat	Nəzəri / Praktiki

	bacarır		– Geniş sahə şəbəkəsi (WAN) – Urban Computer Network (MAN, Metropolitan Area Network) – Müştəri server arxitekturası	
		İP adres anlayışı və adres siniflərini müəyyən edir	– İP ünvanları – İP ünvanın strukturları	Nəzəri / Praktiki
		Kompüter şəbəkələrinin sazlamalarını həyata keçirir	– Windows şəbəkə kartının aktivləşdirilməsi – İp ünvan və DNS parametrlərinin idarə olunması	Nəzəri / Praktiki
TN2	Kompüter sazlamaları və əmrlərdən istifadəni bacarır	Kompüterin sazlamalarından müvafiq qaydada istifadə edir	– Kompüterin sazlamalarından istifadə – Sistem – Cihazlar (Devices) – Personalizasiya – Proqramlar (Apps) – Hesablar (Accounts) – Zaman və Dil (Time & Language)	Nəzəri / Praktiki
		Run əməliyyat sistemi əmr edicisindən müvafiq qaydada istifadə edir	– Run əməliyyat sistemi əmr edicisindən istifadə – DxDiag – Regedit – Digər əmrlər	Nəzəri / Praktiki
		Faydalı CMD əmrlərindən müvafiq qaydada istifadə edir	– CMD – Ipconfig – Diskpart	Nəzəri / Praktiki
TN3	Kompüterin təhlükəsizliyini və uzaqdan əlaqələndirmə	Məlumat təhlükəsizliyini müvafiq qaydada təmin edir	– Bitlocker – Antiviruslardan istifadə	Nəzəri / Praktiki

	eri bacarır	Uzaqdan qoşulma sazlamlarının yaradılmasını təmin edir	– Uzaqdan qoşulma sazlamlar – RDP funksiyaları – Remote RDP istifadəsində problemlər və kiber təhlükəsizlik – RDP qoşulma qaydaları – Digər uzaq bağlantı vasitələri		Nəzəri / Praktiki
		Firewall sazlamlarını müvafiq qaydada təmin edir	– Firewall sazlamları – Proqramlara icazə sazlamları		Nəzəri / Praktiki

Təhsilalan istehsalat müəssisəsində olduqda icra edəcəyi praktiki fəaliyyətlərin siyahısı:

1. Şəbəkə və əlavə avadanlıqların sazlamlarını bacarır
2. Əmrlərdən istifadə edir
3. Kompüterin təhlükəsizliyi və uzaqdan əlaqləndirmələri bacarır

Modul üzrə aralıq qiymətləndirmə

5.	Modulun kodu: 5				
	Modulun adı: "Kompüter sistemləri və şəbəkələri"				
	Modulun tədris saati:				
	Modulun ümumi məqsədi: Siz bu modulu öyrəndikdən sonra sistemlərin idarə edilməsi və dəstəklənməsi, şəbəkə idarəetməsi, istifadəçi dəstəyi, təhlükəsizlik/nəzarət və performansın monitorinqi və optimizasiyasını bacaracaqsınız				
	TN8. Sistemlərin idarəedilməsi və dəstəklənməsini bacarır TN9. Şəbəkə idarəetməsini bacarır TN10. İstifadəçi dəstəyini bacarır TN11. Təhlükəsizlik və nəzarəti bacarır TN12. Performansın monitorinqi və optimizasiyasını bacarır				
	Təlim nəticəsi	Qiymətləndirmə meyarları	Mövzular / praktiki tapşırıqlar	Tədris saati	Tədris forması
TN1	Sistemlərin idarəedilməsi və	Serveri (Fayl, Verilənlər bazası, Veb, E-poçt, Virtualizasiya) müvafiq	– Fayl serverləri – Verilənlər Bazası – Veb serverlər – E-poçt serverləri	90 saat	Nəzəri / Praktiki

	dəstəklən məsini bacarır	qaydada ayırd edir	– Virtualizasiya serverləri (VMware ESXi, Hyper-V)		
		Əməliyyat sistemlərinin yenilənməsi və təhlükəsizlik yamalarını izah edir	– Yeniləmələrin və yamaların izlənməsi – Yeniləmələrin testi – Yeniləmələrin tətbiqi		Nəzəri / Praktiki
		Məlumatların ehtiyat nüsxələrinin yaradılması və bərpa prosedurlarını həyata keçirir	– Ehtiyat nüsxələr (artımlı (Incremental Backup) və diferensial (Differential Backup) – Ehtiyat nüsxələrin saxlanması (yerində (On-site), uzaq (Off-site) və hibrid)		Nəzəri / Praktiki
TN2	Şəbəkə idarəetməsini bacarır	Şəbəkə infrastrukturunu (router, switch, firewall) quraşdırır və idarə edir	– Router, Switch, Firewall – Fiziki quraşdırılma – Konfiqurasiya – Təhlükəsizlik parametrləri – QoS (Quality of Service)		Nəzəri / Praktiki
		Şəbəkə əlaqələrini və təhlükəsizliyini təmin edir	– Şəbəkə əlaqələri lokal – Şəbəkə (LAN): – Geniş şəbəkə (WAN) – Metropolitan şəbəkə (MAN) – Şəxsi şəbəkə (PAN)		Nəzəri / Praktiki
		VPN və uzaqdan giriş xidmətlərini quraşdırır və idarə edir	– VPN quraşdırılması – VPN konfiqurasiyası – VPN əlaqəsinin yaradılması		Nəzəri / Praktiki
TN3	İstifadəçi dəstəyini bacarır	İstifadəçilərin texniki problemlərinin həll edir	– Məlumat toplama – Problemin tanınması və diaqnoz		Nəzəri / Praktiki
		İstifadəçi hesablarını idarə edir və giriş hüquqlarını təyin edir	– Tələbin müəyyən olunması – Hesabın yaradılması – Parametrlərin təyini		Nəzəri / Praktiki
		Texniki təlimatların və istifadəçi təlimlərinin keçirilməsi.	– Hədəf auditoriya – Məlumatların toplanması – Təlimatın yazılması		Nəzəri / Praktiki
TN4	Təhlükəsizlik və nəzarəti bacarır	Sistem və şəbəkə təhlükəsizliyinin təmin edilməsi üçün tədbirlər görür	– Əməliyyat sistemi və proqramların yenilənməsi – Güclü parol təcrübələri – İki faktorlu autentifikasiya		Nəzəri / Praktiki

			(2FA) – Təhlükəsizlik konfigurasiyaları – Məlumatların şifrələnməsi		
		Antivirus və antimalware proqramlarını quraşdırır	– Uyğun proqramın seçilməsi – Proqramın yüklənməsi – Proqramın quraşdırılması – Proqramın konfigurasiyası – Yeniləmələrin tətbiqi		Nəzəri / Praktiki
		Giriş nəzarəti və məlumatların şifrələnməsi tədbirlərini tətbiq edir	– Giriş icazələri – Giriş nəzarət protokolları – Giriş izləmə və monitoring		Nəzəri / Praktiki
TN5	Performansın monitoringi və optimizasiyasını bacarır	Sistem və şəbəkə performansını izləyir və analiz edir	– Performans parametrləri – İzləmə alətləri – Performans metrikləri – Performans problemləri		Nəzəri / Praktiki
		Problemlərin diaqnostikası və həlli üçün analitik metodların tətbiqi.	– Kök səbəb təhlili (Root Cause Analysis, RCA) – Təhlükəsizlik təhlili (Security Analysis) – Performans təhlili – Log analizi – Təhlil və simulyasiya		Nəzəri / Praktiki
		Sistemin məhsuldarlığını artırmaq üçün optimizasiya işlərinin aparılması.	– Hardware (Avadanlıq) optimallaşdırması – Software (Proqram təminatı) optimallaşdırması – Şəbəkə optimallaşdırması – İstifadəçi təcrübəsi və təlim – Performans izləmə və təhlil		Nəzəri / Praktiki
Təhsilalan istehsalat müəssisəsində olduqda icra edəcəyi praktiki fəaliyyətlərin siyahısı:					
1. Sistemlərin idarəedilməsi və dəstəklənməsini bacarır 2. Şəbəkə idarəetməsini bacarır 3. İstifadəçi dəstəyini bacarır 4. Təhlükəsizlik və nəzarəti bacarır 5. Performansın monitoringi və optimizasiyasını bacarır					
Modul üzrə aralıq qiymətləndirmə					

8. Proqram kompetensiyaları və modullar (fənlər) əlaqə matrisi

Tədris planına uyğun olaraq tədris ediləcək modul (fənn) tədrisinin təhsil proqramı üzrə kompetensiyaların (təlim nəticələri) əldə olunmasına verdiyi dəstək və əlaqəlilik aşağıdakı cədvəldən əks etdirilmişdir.

Bölmə və modulun (fənn) adı	Ümumi kompetensiyalar							Peşə kompetensiyaları						
	Ü K1	Ü K2	Ü K3	Ü K4	Ü K5	Ü K6	ÜK 7	Ü K8	PK 1	PK 2	PK 3	PK 4	PK 5	PK 6
Baza modulları														
Peşə-ixtisas modulları, nəzəri														
Kompüter və əməliyyat sisteminin quraşdırılması									X	X	X			
Windows əməliyyat sisteminin idarə olunması												X	X	X
İstehsalat təlimi (praktik modullar)														
İstehsalat təcrübəsi														

9. Attestasiya və qiymətləndirmə

Təhsil proqramı üzrə attestasiya və qiymətləndirmə Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyinin 13 mart 2019-cu il tarixli KQ-06 nömrəli Kollegiya Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Peşə təhsili pilləsində təhsilalanların attestasiyasının aparılması Qaydası" əsasında həyata keçirilir.

Təhsil proqramı üzrə attestasiya və qiymətləndirmə prosesindən müvəffəqiyyət əldə etmiş təhsilalanlar peşə təhsili haqqında diplom əldə edəcəkdir.

Yüksək texniki peşə təhsili səviyyəsi üzrə cari qiymətləndirmə modul/fənn üzrə tələbənin semestr müddətində fəaliyyətinin qiymətləndirilməsidir və özündə dərsə davamiyyəti, yarımil ərzində nəzəri və praktiki dərslərdə topladığı balları əks etdirir. Tələbə yarımil ərzində maksimum 10 bal davamiyyət (yarımil ərzində modul/fənnin tədris saatlarının hər buraxılan 10%-nə 1 bal çıxılır), maksimum 20 bal praktiki məşğələ və ya laboratoriya dərslərindəki nəticələrinə görə (eyni modul/fəndən həm praktiki məşğələ, həm laboratoriya dərsləri nəzərdə tutulduğu halda onların hər birinə 10 bal ayrılır) və maksimum 20 bal nəzəri dərslərdəki nəticələrinə görə əldə edə bilər. Cari qiymətləndirmənin nəticələri jurnalda qeyd edilir.

Aralıq Qiymətləndirmə

Aralıq qiymətləndirmədə tapşırıqvermə üsulundan istifadə olunur.

Aralıq qiymətləndirmə iki hissədən ibarətdir:

- modulların və istehsalat təlimlərinin tərkib hissəsi olan təlim nəticələri üzrə bilik və bacarıqların qiymətləndirilməsi.
- modulun və istehsalat təliminin tədrisi üzrə əldə edilmiş səriştənin qiymətləndirilməsi.

Modul və istehsalat təlimi üzrə yekun qiymət aşağıdakı kimi hesablanır:

$$M_q = ((tn_1 + tn_2 + \dots + tn_k)/k) \times 40/100 + S_q \times 60/100$$

Burada,

tn_1 , tn_2 , tn_k – təlim nəticələrinin toplanan ballarının miqdarı, S_q – səriştənin qiymətləndirməsi üzrə toplanan baldır.

Aralıq qiymətləndirmənin nəticələri 5 ballıq qiymət şkalası (2,3,4,5) ilə ölçülür və qiymətlər jurnalda və tələbənin "Tələbə kitabçası"na yazılır. Aralıq qiymətləndirmədə təhsilalanlar tapşırıq üzrə meyarları 20%-dək yerinə yetirdikdə "2", 20%-60% yerinə yetirdikdə "3", 60%-80% yerinə yetirdikdə "4", 80%-100% yerinə yetirdikdə "5"-lə qiymətləndirilir.

Konkret modul/fənn və istehsalat təcrübəsi üzrə yarımil ərzində toplanmış balın yekun miqdarına görə tələbələrin biliyi aşağıdakı kimi qiymətləndirilir:

- 51 baldan aşağı	- «qeyri-kafi»;	- F
- 51-60 bal	- «qənaətbəxş»	- E
- 61-70	- «kafi»	- D
- 71-80	- «yaxşı»	- C
- 81-90	- «çox yaxşı»	- B
- 91-100	- «əla»	- A

Yekun qiymətləndirmə

İlk peşə və texniki peşə təhsili səviyyəsi üzrə yekun qiymətləndirmədə tapşırıqvermə üsulundan istifadə olunur.

İlk peşə və texniki peşə təhsili səviyyəsi üzrə yekun qiymətləndirmə iki hissədən ibarətdir:

- **İxtisas (sınaq) istehsalat işinin yerinə yetirilməsi.**

- İxtisas (sınaq) istehsalat işləri təhsil proqramına (kurikuluma) uyğun olaraq istehsalat təcrübəsinin son ayı ərzində yerinə yetirilir. Bir tələbənin ixtisas sınaq işi ən çox 8 saat ərzində qiymətləndirilir. İxtisas (sınaq) istehsalat işlərinin siyahısı və məzmunu işəgötürənlərlə razılaşdırılmaqla peşə təhsili müəssisəsinin rəhbəri tərəfindən təsdiq olunur. İxtisas (sınaq) istehsalat işlərinin təşkili, keçirilməsi və qiymətləndirilməsi məqsədilə tədris-istehsalat işləri üzrə direktor müavininin rəhbərliyi altında peşə təhsili müəssisəsi tərəfindən İxtisas (sınaq) istehsalat işləri üzrə komissiya (bundan sonra – Komissiya) yaradılır. Komissiyanın tərkibinə tələbənin təhsil aldığı peşə təhsili müəssisəsinin tədris-istehsalat işləri üzrə direktor müavini, baş usta, ixtisası tədris edən istehsalat təlimi ustaları, istehsalat təcrübəsi keçirilən müəssisənin 2 nəfər nümayəndəsi daxil edilir. Komissiyanın tərkibi peşə təhsili müəssisəsinin rəhbəri tərəfindən təsdiq edilir. Komissiyanın qərarları üzvlərinin sadə səs çoxluğu ilə qəbul edilir. Qərar qəbul edilərkən səsler bərabər olduqda, Komissiya sədrinin səsi həlledicidir.

- İlk peşə və texniki peşə təhsili səviyyəsi üzrə ixtisas (sınaq) istehsalat işinin nəticələri 5 ballıq qiymət şkalası (2,3,4,5) ilə ölçülür və qiymətlər jurnala və tələbənin “Tələbə kitabçası”na yazılır. İxtisas (sınaq) istehsalat işində tapşırıq üzrə meyarları 20%-dək yerinə yetirdikdə “2”, 20%-60% yerinə yetirdikdə “3”, 60%-80% yerinə yetirdikdə “4”, 80%-100% yerinə yetirdikdə “5”-lə qiymətləndirilir.

- **Dövlət buraxılış imtahanının keçirilməsi.**

- Buraxılış imtahanı təhsil proqramına (kurikuluma) uyğun olaraq ixtisas (sınaq) istehsalat işinin yerinə yetirilməsindən sonra 2 həftə ərzində keçirilir. İmtahan 3 saat ərzində aparılır.

- Buraxılış imtahanına təhsil proqramı (kurikulum) üzrə tam kursu bitirmiş və ixtisas (sınaq) istehsalat işini müvəffəqiyyətlə yerinə yetirənlər buraxılır.
- İmtahan peşə təhsili müəssisəsində Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi yanında Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən yaradılan Dövlət Attestasiya Komissiyası (DAK) tərəfindən keçirilir.
- DAK-nın tərkibi peşə təhsili müəssisəsinin direktoru, tədris istehsalat işləri üzrə direktor müavini, müvafiq peşə istiqaməti üzrə 1 nəfər işəgötürənlərin nümayəndəsi, 1 nəfər sahə üzrə mütəxəssis, ixtisası tədris edən ixtisas fənn müəllimlərindən ibarət formalaşdırılır. İşəgötürənlərin nümayəndəsi DAK-ın sədri təyin olunur. DAK-ın tərkibi Agentlik tərəfindən təsdiq edilir.
- DAK təhsilənlərin imtahan suallarına cavabı və yerinə yetirilmiş istehsalat (sınaq) işlərinin qiyməti əsasında təhsilənləri yekun qiymətləndirir.
- Yekun qiymətləndirmənin nəticələri imtahan protokoluna yazılır və DAK-ın sədri və üzvləri tərəfindən imzalanır.
- DAK-ın qərarı əsasında məzunlara ixtisas dərəcəsi göstərməklə peşə təhsili haqqında diplom və ya sertifikat verilir.
- Diploma əlavədə tələbənin aralıq və yekun qiymətləndirməsinin nəticələri qeyd edilir.
- İlk peşə və texniki peşə təhsili səviyyəsi üzrə yekun qiymətləndirmədə iştirak etməyən və ya qeyri-müvəffəq qiymət almış təhsilənlər bu Qaydaya uyğun olaraq peşə təhsili müəssisəsinin müəyyən etdiyi vaxtlarda ildə 1 (bir) dəfə olmaqla növbəti 2 (iki) il müddətində keçirilən yekun qiymətləndirmədə iştirak edə bilərlər.

10. Tədrisə cəlb edilən pedaqoji heyətə qoyulan tələblər

“Kompüter sistem inzibatçısı” ixtisası üzrə mühəndis-pedaqoji heyət üzvünün müvafiq peşə-ixtisas sahəsi üzrə baza təhsili (ali, orta ixtisas) və ixtisas üzrə stajı azı 5 il, istehsalat və ya 1 il pedaqoji təcrübəsi olmalı, tədris etdiyi modullar (istehsalat təlimi ustalarının təhkim olunduğu qrupun) baza ixtisasına uyğun gəlməlidir. Pedaqoji heyət üzvü tələbələr və həmkarları ilə ünsiyyət qurmaq bacarığına, əlaqələndiricilik, istiqamətvericilik xüsusiyyətlərinə malik olmalıdır. Tələbələrin ixtisasları üzrə dövrün tələbatına uyğun elmi-nəzəri bilikli mütəxəssis, tədqiqatçı kimi yetişmələrinə çalışmalı, müasir texnika, yeni istehsal və pedaqoji, innovativ təlim metodlarından, müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyalarından istifadə etmək bacarığı aşılmalıdır.

11. Kurikulum hazırlanması prosesində iştirak edənlərin siyahısı

No	İştirakçının adı / soyadı	Təmsil etdiyi təşkilat	Vəzifəsi
1.	Mənsimli Suba	6 nömrəli BP məktəbi	İTU
2.	İlahə İbrahimova	6 nömrəli BP məktəbi	İF müəllimi
3.	Ağayev Rövşən	STEP İT Akademiya	Kafedra müdiri
4.	Hüseynova Lamiyə	15 nömrəli BPL	İF müəllimi
5.	Əliyeva Aysel	MSBDPTM/5 nömrəli	İTU
6.	Babayeva Fatma	MSBDPTM/5 nömrəli	İF müəllimi
7.	Dadaşova Aida	MSBDPTM/5 nömrəli	İTU
8.	Elçin Hacıyev	SEFT Consulting	İT mühəndis
9.	Aynur Kərimova	Sustainera Solutions	Moderator

Təhsil proqramlarına dair qeydlər

1. Ümumi orta təhsil bazasından qəbul olunmuş və texniki peşə təhsili ilə yanaşı, tam orta təhsil alanlar üçün təşkil edilən qruplarda peşə təhsilinin dövlət standartında göstərilmiş “Ana dilində ünsiyyət” səriştəsi “Azərbaycan dili”, “Xarici dildə ünsiyyət” səriştəsi “Xarici dil”, “İnformasiya texnologiyaları” səriştəsi “İnformatika”, “Hesablama əməliyyatlarını yerinə yetirmə” səriştəsi isə “Riyaziyyat” fənni proqramına inteqrasiya olunmuş şəkildə, həmçinin ixtisasın tələbləri nəzərə alınmaqla uyğunlaşdırılmış proqram əsasında tədris edilir.
2. Tələbələrin sayı 15 (on beş) və daha çox olan qruplarda müvafiq maddi-texniki baza və ixtisas müəllimləri olduğu halda aşağıdakı fənlərin tədrisi 2 (iki) qrupa bölünə bilər:
 - 2.1. tədris digər dillərdə aparılan siniflərdə “Azərbaycan dili - dövlət dili kimi”;
 - 2.2. tədris dilindən asılı olmayaraq bütün siniflərdə “Xarici dil”, “Fiziki tərbiyə”.
 - 2.3. “İnformatika” fənni üzrə praktiki məşğələlər.
3. İnformatika kabineti olmayan peşə təhsili müəssisələrində “İnformatika” fənni üzrə praktik məşğələ keçirilmir.
4. “Xarici dil” fənnində tədrisi nəzərdə tutulan xarici dilin seçimi zamanı tədris qruplarında təhsil alan tələbələrin mütləq çoxluğu nəzərə alınaraq ümumtəhsil pilləsində təhsil aldıkları “əsas xarici dil” əsas götürülür.
5. Tədris ilinin birinci yarısında qrupda tələbələrin sayının azalması tədris planı ilə müəyyən edilmiş müvafiq fənlərin tədrisində qrupun iki qrupa bölünməsinə məhdudiyət yaratmır.
6. Pilot peşə təhsil müəssisələrində Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2019-cu il 11 mart tarixli 86 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “Peşə təhsili müəssisələrinin ayrı-ayrı peşə istiqamətləri üzrə tədris qruplarında orta sıxlığın müəyyən edilməsi haqqında” qərarın 3-cü bəndinə uyğun olaraq tədris qruplarında təhsilalanların sayı 16 nəfərdən çox olduqda, laboratoriya və istehsalat təlimi dərslərində qruplar 2 yarımqrupa bölünə bilər. Pilot peşə təhsil müəssisələrinin siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
7. Pilot peşə təhsili müəssisələrində və pilot layihələrdə “Peşə təhsili haqqında” qanunun 11.2. maddəsinə müvafiq olaraq işəgötürənlərin istehsalat təcrübəsinə rəhbər təyin etdiyi mütəxəssislərə təhsil müəssisəsi tərəfindən təcrübə saatları üçün nəzərdə tutulmuş haqq ödənilə bilər. Pilot peşə təhsil müəssisələri və pilot layihələrin siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.

8. Nəqliyyat vasitələri sürücülərinin hazırlanması həyata keçirən ixtisaslar üzrə tədris Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1999-cu il 15 mart tarixli 41 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “Nəqliyyat vasitələri sürücülərinin hazırlanması və onların ixtisasının artırılması kursları haqqında Əsasnamə” (mövcud dəyişikliklərlə) əsasında, həmçinin Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsi və Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi ilə razılaşdırılmış, Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən təsdiq edilmiş müxtəlif kateqoriyalı avtomobil nəqliyyatı vasitələri sürücülərinin hazırlanması üçün mövcud tədris plan və proqramlarına uyğun aparılır.
9. Traktorlar və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün sürücü hazırlayan ixtisaslar üzrə Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Kollegiyasının 30 may 2012-ci il tarixli 05/2012-1 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Traktorlar və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün imtahanların qəbulu və sürücülük vəsiqəsinin verilməsi haqqında təlimat” (mövcud dəyişikliklərlə) və Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1999-cu il 15 mart tarixli 41 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “Nəqliyyat vasitələri sürücülərinin hazırlanması və onların ixtisasının artırılması kursları haqqında Əsasnamə” (mövcud dəyişikliklərlə) əsasında, həmçinin traktor və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün sürücülərin hazırlanması və onların ixtisasının artırılması proqramı üzrə təlim kursunun tələblərinə uyğun aparılır.
10. Dual və axşam qrupları üçün hazırlanmış tədris planları tətbiq edilən peşə təhsil müəssisələri və qrupların (ixtisasların) siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
11. Kənd təsərrüfatı istiqaməti üzrə olan ixtisasların bəzilərinə seçmə modulu kimi təqdim olunan modullar seçilərkən regionun iqtisadi xüsusiyyəti nəzərə alınır.
12. STEM Mərkəzi yaradılmış peşə təhsil müəssisələrində tədris olunan bütün ixtisaslar üzrə həftədə 2 (iki) saat olmaqla “Stem” fənni əlavə olaraq tədris olunur.